

MIA NYXTA STO XANI

ΔΡΑΜΑ ΜΟΝΟΠΡΑΧΤΟ (*)

(Μπαίνει δ Χαντζῆς μὲ φούρια).

Μάστρο-Νικόλας. — "Ερχονται... τὸν φέρνουν...

(Άνασηκώνονται. Ὁ Παντελῆς σηκώνεται ἀπότομα καὶ τρέχει ὅξω. Τὸν ἀκολουθοῦν δ Τογγῆς κι' δ Γιαννακός).

Γιαννακός. — (Βγαίνοντας). Τὸν φέρανε κιόλας ;..

(Έξω ἀκούεται θόρυβος. Ὁ Παντελῆς ἀκούεται ποὺ κλαίει καὶ φωνάζει : «Πατέρα μου.., πατέρα μου...»)

Αντρέας. — (Άκούεται ἡ φωνή του ἀπ' ὅξω). Βρὲ σὺ Παντελῆ ἀς τες κλάψες καὶ πήγαινε νὰ φωνάξεις τὸ γιατρό.

Μιὰ φωνή. — Μεῖνε σὺ καὶ πηγαίνω γώ.

Αντρέας. — (Πάλι ἀπ' ἔξω). "Ε ἀίντε, κάνε γρήγορα.

(Μπαίνοντας. Ὁ Αντρέας κι' δ Γιάλλουρος κρατοῦν τὸν Χατζῆ-Παναγῆ ἀπ' τὰ πόδια καὶ τὶς μασχάλες. Τὸν καθίζουνε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ μαζεύονται δύο γύρω του. Ὁ Παντελῆς πέφτει στὰ πόδια τοῦ πατέρα του κλαίοντας. Μόνο δ Περικλῆς δὲν κουνήθηκε καθόλου. Κάθεται συλλογισμένος στὴν καρέκλα του, κυττάζοντας πότε πότε αὐτὰ ποὺ συμβαίνονταν γύρω του, μὲ μάτια ἀφηρημένα, σᾶν νάταν ὄλότελα ξένος ἢ σᾶν νὰ μὴ συνέβαινε τίποτε).

Αντρέας. — (Στὸν Χαντζῆ). Τὸ ρακὶ γρήγορα...

Μάστρο-Νικόλας. — Αμέσως... (Βγαίνει).

Αντρέας. — (Στὸν Παντελῆ). Μὴ φοβᾶσαι ότε Παντελῆ, δὲν εἶναι τίποτε.. Πῶς είσαι θειέ Χατζῆ ;.. Πῶς αἰσθάνεσαι ;..

Χατζῆ-Παναγῆς. — (Μὲ φωνὴ πνιγμένη). Θὰ... πεθάνω... ἄχ... ξαπλῶστε με... Παναγία μου... (ἀνασαίνει βαρειά μὲ ἐλαφριὰ σκουνξίματα).

Παντελῆς. — Κουράγιο πατέρα... θὰ σοῦ περάσει...

(Όλοι ἔχουνε ὑφος περόλυπο καὶ κυττάζουνε δ ἔνας τὸν ἄλλο μὲ τὴν συμπόρια ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπο. Μπαίνει δ Χαντζῆς μὲ τὸ ρακί. Τὸ πέροιει δ Αντρέας καὶ ποτίζει τὸ γέρο).

* Συνέχεια ἀπτὸ προηγούμενο τεῦχος.

Αντρέας. — (Ποτίζοντάς τον). Μάστρο-Νικόλα. Φέρεις κάρδιοννα μπόλικα καὶ ροῦχα στεγνὰ νὰ τὸν ἀλλάξῃς... Γρήγορα...

(*Ο Χαντζῆς πέρνει τὸ μαγκάλι καὶ βγαίνει.*)

Αντρέας. — (Στὸ Γιαννακὸ καὶ στὸ Γιάλλουρο). Εσεῖς φέρτε γοήγορα κουβέρτες καὶ τί ἄλλο ἔχει νὰ στρώσουμε.

Γιαννακός. — Ναί, ναί. (*Βγαίνοντας, στὸν Γιάλλουρο*). Εσὺ φέρε καὶ κείνη τὴν κουβέρτα σου τὴ διπλῆ. (*Βγαίνοντας*).

Φιντικλῆς. — (Ξυπνώντας ἀπὸ τὸν θόρυβο). Ρὲ παιδιά... τί κάνετε ἐκεῖ... τί συμβαίνει. (*Χασμουριέται*).

Αντρέας. — Κάτσε κεῖ ποὺ βρίσκεσαι ἐσὺ καὶ δὲν εἰνούσιει δικῇ σου.

(*Ο Φιντικλῆς ώστόσο σηκώνεται καὶ προχωρεῖ πρὸς αὐτὸν μὲ βῆμα ἀργό.*)

Φιντικλῆς. — Βρέ... δέ γέρο Χατζῆς... τί ἔπαθε...

Γιαννακός. — Επεσε στὸ ρέμα θειὲ Φιντικλῆ, εἰδες.

Αντρέας. — Ε, πῶς εἴσαι τώρα θειὲ Χατζῆ;...

Χατζῆ-Παναγῆς. — Ο... δέ Θεός νὰ σοῦ δί...νει καλὸ παιδί μου... καλὰ... καλὰ... ἄχ... ἄχ...

(*Ανασαίνει βαρειά μὲ ἐλαφριὰ βογγητά.*)

Παντελῆς. — Πῶς εἴσαι πατέρα;... Σὲ πονᾶν τὰ κόκκινα σου;... ποῦ πονᾶς;... Τὸ κεφάλι σου;...

Χατζῆ-Παναγῆς. — Τὰ... τὰ κόκκινα μου... καὶ κρυώνω... οὔ... ἐ...πάγωσα...

Παντελῆς. — Ε, τώρα θὰ σοῦ φέρουν ροῦχα νὲ ἀλλάξεις... καὶ νὰ ζεσταθεῖς καὶ λιγάκι πατέρα...

(Μπαίνει δὲ Χατζῆς μὲ ροῦχα στεγνὰ καὶ μὲ τὸ μαγκάλι. Βάζον τὸ μαγκάλι στὰ πόδια τοῦ γέρον. *Ο Αντρέας κι' δ Παντελῆς τοῦ βγάζον τὰ ροῦχα τὰ βρεμένα καὶ τοῦ φρολάνε στεγνά.* Μπαίνουν δὲ Γιάλλουρος κι' δ Γιαννακὸς μὲ κουβέρτες κι' ἄλλα ροῦχα καὶ στρώνουν σὲ μιὰ γυνιά).

Αντρέας. — (Στὸν Γιάλλουρο, σᾶν τέλειωσε τὸ στρώσιμο καὶ τὸ ἄλλαγμα τῶν ρούχων). Γιάλλουρε, πάρε ἀπὸ κεῖ, νὰ τὸν βάλουμε νὰ πλαγιάσει. (*Σηκώνοντάς τον*). Μάστρο-Νικόλα, κάνε λίγη σοῦπα... Τὸ ξεχάσαμε δλως διόλου...

Μάστρο-Νικόλας. — Ναί, ναί... πέντε λεπτὰ κι' εἰνεῖς τοιμη...

(*Βγαίνει, ἐνῷ δὲ Αντρέας μὲ τὸ Γιάλλουρο βάζον τὸ γέρο στὸ στρῶμα καὶ τὸν σκεπάζον καλά.*)

Χατζῆ-Παναγῆς. — (*Ολοέρα βογγωντας*). Παντελῆ... Παντελῆ... θὰ... πεθάνω παιδί μου...

Παντελῆς. — Μὴ πατέρα.. μὴ φοβᾶσαι... δὲν εἶναι τί-
ποτε.. θὰ σου προάσει...

***Αντρέας.** — Μὴ φοβᾶσαι θειὲ Χατζῆ.. Τώρα θὰ φᾶς
σοῦπα καὶ νὰ κοιμηθῆς, καὶ τὸ πρωΐ θὰ ξυπνήσῃς σᾶν τὸ
τριαντάφυλλο...

Χατζῆ-Παναγῆς. — "Αχ... παιδί μου... ἄ...σχημα τὴν ἔχω...
Τὸ... τὸ νοιῶθω.. δὲ θὰ.. θὰ μὲ βγάλῃ ἥ νύχτα ἀ..ἀπόψε..."

Γιαννακός. — Σῶπα θειὲ Χατζῆ νὰ σὲ χαρῶ... Τί λόγια
εἶν³ αὐτά...

Τριγγῆς. — "Ιδια καὶ χειρότερα δὲν πάθαμε μεῖς τόσες
φορές ;..."

Φιντικλῆς. — "Αν ἦταν νὰ πεθαίνει δὲν άνθρωπος ἔτσι
μὲ τὸ τίποτε..."

Χατζῆ-Παναγῆς. — "Α...ἄ...ἄ... (Πάει νὰ μιλήσει μὰ δὲ
μπορεῖ).

Παντελῆς. — (Τρομαγμένος). Πατέρα, θέλεις τίποτε;...
Τί ἔχεις ;... (Τὸν βλέπει ἀκίνητο καὶ τρομάζει πειδὸν πολὺ).
Πατέρα... πατέρα... (Ξεφωνίζει). Παναγιά μου...

***Αντρέας.** — Τί ἔπαθες μωρὲ καὶ κάνεις ἔτσι. Σήκω πάνω
ἀπὸ κεῖ... (Τὸν τραβάει δυνατά). "Ελα... πήγαινε τὰ πλα-
γιάσεις..."

Παντελῆς. — (Θυμωμένα, ξεφεύγοντας ἀπὸ τὸ τράβηγμά
του). "Ασε με ἥσυχο φέτα μισότρελλε ἐσύ... Ο πατέρας μου
πεθαίνει βλάκα καὶ σύ... (Κλαίει).

***Αντρέας.** — Νά τα μας πάλι...

Γιαννακός. — (Πλησιάζει καὶ τὸν τραβάει σιγά). Παν-
τελῆ, Παντελῆ... Σήκω παιδί μου... Δὲν ἔχει τίποτε δὲν πα-
τέρας σου. "Ελώ σήκω... (Τὸν τραβάει ἔλαφρὰ κι' αὐτὸς
ἀντιστέκεται). "Ελα πήγαινε νὰ πλαγιάσεις κι' εἴμαστε μεῖς
ἔδω πέρα... "Ελα... σήκω..."

Τριγγῆς. — Τώρα θάρρη δὲν γιατρὸς νὰ τοῦ δώσει κα-
νένα γιατρικὸ κι' αὔριο θάν⁴ καλὰ δὲν πατέρας σου. Πή-
γαινε νὰ πλαγιάσεις...

Παντελῆς. — "Οχι θειὲ Τριγγῆ. Δὲν φεύγω ἀπὸ κοντά
του.. Δὲν ἥρθε ἀκόμα δὲν γιατρὸς ; Πότε θάρρηι..."

***Αντρέας.** — Νὰ δουν καὶ νάναι θάρρηι...

Χατζῆ-Παναγῆς. — (Ξαφνικά). "Α...ἄ...ἄχ... τὴ... τὴν εὐ-
λογι...ία μου... παι...αιδί μου... Πα...αντελῆ μου..."

(Κάνει ν⁵ ἀνασηκωθεῖ καὶ πέφτει ξερὸς πεθαμένος).

Παντελῆς. — (Αλαλαγμένος). Πατέρα... πατέρα... (Ση-
κώνεται καὶ τρέχει σᾶν νὰ ζητᾷ ἀπὸ γύρω βοήθεια). Πα-
ναγιά μου, Παναγιά μου, πατέρα... (Πέφτει μονγκρίζοντας
ἀπάνω στὸν πατέρα του. "Ο Φιντικλῆς κι' δὲν Τριγγῆς σκύ-

βουν ἀπὸ πάρω του νὰ τὸν παρηγορήσουν).

(*Ο Αντρέας μένει κατάπληκτος. Σηκώνεται καὶ προχωρεῖ λίγα βήματα. Μπαίνει κι' ὁ Χαντζῆς μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό.*).

Αντρέας. — (*Σφίγγοντας τὴ γροθιά του μανιασμένος.*)
"Αχ, ἄτιμε Μανδρούματη, κερατᾶ Μανδρούματη καὶ ποῦ θὰ μοῦ πᾶς... Ρὲ παιδιά. Τί τοῦται φιάζει ότε παιδιὰ αὐτούνού τώρα ;...

Φιντικλῆς. — *"Ησύχασε ότε Ἀντρέα, τί θὰ κάνεις... Μπᾶς καὶ βάζεις καμιαὶ τρέλλα στὸ νοῦ σου ;...*

(*Οι ἄλλοι μένουν σιωπηλοί.*).

Αντρέας. — *"Εσὺ νὰ μένεις ἥσυχος ἐκεῖ ποῦ εἶσαι καὶ νὰ μὴ σὲ νοιάζει.. Ἀκοῦς πατέρα ;.. Νὰ μὴ μὲ πολυσκοτίζεις... Ποιὸς ἔρχεται ότε μαζύ μου ;..*

Μάστρο-Νικόλας. — *Γιὰ νὰ σοῦ πῶ... Σκοτοῦρες δὲ χρειάζομαι... Τέτοιες φασαρίες στὸ χάνι μου νὰ λείπουν. Κάτσε στὰ ἥσυχά σου...*

Αντρέας. — (*Τὸν σπρώχνει.*) *Νὰ κάτσεις ἐσὺ στὰ ἥσυχά σου γιατὶ θὰ σοῦ σπάσω τὰ μοῦτρα ὅσο νὰ πεῖς κρεμμύδι...*

Γιαννακός. — (*Ποὺ ἔχει σηκωθεῖ. Τὸν πέροιει ἀπ' τὸ χέρι*). *"Ησύχασε παιδί μου νὰ δοῦμε τί θὰ γίνει τώρα μὲ τὸ λείφανο...*

Αντρέας. — *"Ασε με καὶ θὰ τοῦ ταῖσω τὸ κεφάλι του ἔγω... Τὸν πρόστιυχο... τὸν κακοῦργο... (Πάει νὰ βγεῖ ἔξω).*

Περικλῆς. — (*Σηκώνεται ἀπότομα καὶ τὸν φωνάζει*). *Ρὲ Ἀντρέα... στάσου νὰ ὅθω καὶ γὼ μαζύ σου...*

Αντρέας. — (*"Εκπληκτός καὶ δύσπιστος*). *"Εσύ ;.. Ξέγεις τί θὰ κάνω γὼ καὶ θὰ φθεῖς καὶ σὺ μαζύ μου ;..*

Περικλῆς. — *Ξέρω... Ἀμ τί μὲ πέοσασες δηλαδή...*

Γιαννακός. — *Ρὲ παιδιὰ καθῆστε ἥσυχα καὶ θάχουμε ἵστορίες... Μὴν εἴστε τρελλοί...*

Μάστρο-Νικόλας. — *Ρὲ Γιαννακό... ήσύχασέ τους... (Στὸν Ἀντρέα καὶ στὸν Περικλῆ).* *Παιδιά, σᾶς εἰπα.. Μπελάδες δὲν θέλω γώ... Ἀκοῦτε ;.. Καλύτερα νὰ φύγετε ἀπὸ τὸ χάνι μου καὶ νὰ μὴ ξαναπατήσετε...*

Αντρέας. — (*Στὸν Περικλῆ ἐπιταχτικά*). *"Ελα ωέ... (Πᾶνε νὰ βγοῦν ἔξω μὰ οἱ ἄλλοι προσπαθοῦν νὰ τοὺς ἐμποδίσουν, πιάνοντάς τους ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ. Αὗτοὶ πολεμοῦν μ' ὅλη τους τὴ δύναμη χτυπῶντας δεξιὰ κι' ἀριστερὰ δόπου μὲ πολλὰ βάσαρα τοὺς ξεφεύγονταν καὶ τρέχουν ἔξω).*

Μάστρο-Νικόλας. — *Παιδιά, τρεχάτε, τρεχάτε πίσω τους...*

(Τρέχει ξοπίσω τους. Τὸν ἀκολουθοῦν δὲ Γιαννακὸς κι' ὁ Γιάλλονδος).

Τρειγγῆς. — (Στὸν Παντελῆ). Παρηγορήσου παιδί μου... (Τὸν ἀνασηκώνει καὶ τὸν καθίζει στὴν καρέκλα). Κάθισε παιδί μου. Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος... Εἶναι ντροπή σου νὰ κλαῖς κοτζά μου παλληκάρι...

Παντελῆς. — (Κλαίοντας). "Αχ, Θεέ μου... Ποιὸς μοῦ τιῷλεγε νὰ χάσω ἔτσι ἄξαφνα τὸν πατέρα μου... Καὶ τί θὰ πῶ στὴ μάννα μου... (Κλαίει δυνατά τερα καὶ ἔξακολουθητικά).

Φιντικλῆς. — "Ε... γοαφτό του ἥτανε... Τί νὰ γίνει;... Καὶ ποιὸς δὲν ἔχασε παιδί μου, ἄλλος τὸν πατέρα του, ἄλλος τὸ παιδί του, ἄλλος τὴ γυναικα του... "Ε... δόξα σοι ὁ Θεός... Θὰ σκοτωθοῦμε;... Μὲ τὸ κλᾶμα δὲν ἀνασταίνεται ὁ νεκρός..

Τρειγγῆς. — Ἐγὼ δὲν ἔχασα πέρσι τὸ Κωστάκι μου, δέκα χρονῶν ἀγγελοῦδι;... Τί νὰ γίνει,... Ὁ Θεὸς μοῦ τιῷδωσε, ὁ Θεὸς μοῦ τὸ πῆρε... Δοξάζω τὸνομά του καὶ τὴ γάρη του... Θὰ ἐναντιωθεῖ κανεὶς στὸ θέλημά του;...

(Σιγῇ. Σὲ λίγο φωνὲς ἀπ' ἔξω καὶ φασαρίες).

Η φωνὴ τοῦ Ἀντρέα. — Περπάτα ρὲ ἄτιμε...

Άλλες φωνές. — Ἀφῆστε ρὲ παιδιὰ τὸν ἄνθρωπο.. Τί σᾶς ἔφταιξε...

(Μιλοῦν ὅλοι μαζὸν καὶ φωνάζονταν. Κι' ἡ φωνὴ τοῦ Ἀντρέα ἀκούεται κι' ἡ φωνὴ τοῦ Περικλῆ ποῦ πασκίζοντα μὴν ἀφίσονταν τὸν Μαυρομάτη ποῦ τὸν κρατοῦν καὶ προσπαθοῦν οἱ ἄλλοι νὰ τὸν γλυτώσουν).

Η φωνὴ τοῦ Μάστρο-Νικόλα. — (Κλαμούριστά). Μὴ βρὲ παιδιὰ καὶ θὰ βρῶ τὸν μπελᾶ μου... (Αὐστηρά). Θὰ πάω νὰ φέρω τὴν ἀστυνομία... νὰ τὸ ἔρετε...

Η φωνὴ τοῦ Ἀντρέα. — Στάσου ρὲ παλιάνθρωπε... ποῦ θὰ πᾶς...

Η φωνὴ τοῦ Μάστρο-Νικόλα. — (Ἀπομακρυνόμενος). Τώρα... τώρα.... θὰ δεῖς... ἀν κάτσουν δὼ μὲ τὸ καλό...

Η φωνὴ τοῦ Ἀντρέα. — "Ε, ἀς τὸ διάολο, φέρε δροιον θέλεις...

(Κι' ὁ θόρυβος γίνεται ὀλοένα καὶ πειὸ κοντινός. Κι' ἔτσι μὲ θόρυβο, φωνές, σπρωξίματα, φτάνουντε στὴν πόρτα. Ὁ Ἀντρέας κι' ὁ Περικλῆς ἔχονταν στὴ μέση τὸ Μαυρομάτη μὲ τὸ νυχτικό, περίπομο κι' ἐλεεινό. Τὸν κρατοῦν σφιχτὰ ἀπ' τοὺς ὅμοιους. Ἀκολουθοῦντε οἱ ἄλλοι προσπαθῶντας νὰ τὸν ἀπαλλάξουν ἀπ' τὰ χέρια τους. Ὁ Φιντικλῆς τρέχει κι' ἀρπάζει τὸν Ἀντρέα).

Φιντικλῆς. — Ρὲ Ἀντρέα, τί θὰ κάνεις;... τοελλάθηκες;...

Ἀντρέας. — Βάρδα πίσω, ότε πατέρα... Ούτε ἀν χω-
στᾶς μὲ μέλλει σ' αὐτὸ τὸν παλιάνθρωπο, ούτε ἀν μὲ κρε-
μάσουν... Μ' ἀκοῦς;...

Φιντικλῆς. — (Χινπᾶ τὰ χέρια στὰ γόνατα). Κύριο ἐλέη-
σον ἀπόψε... κύριο ἐλέησον...

Μανδρομάτης. — (Μὲ τοεμάμενη φωνή). Μὰ τί σᾶς
ἔφταιξα ότε παιδιά... τί σᾶς ἔφταιξα... Ἀφῆστε με καὶ κάτι
θὰ γίνει...

Ἀντρέας. — (Εἰρωτικά). Κάτι θὰ γίνει;... Κύτταξε κεῖ...
(Τοῦ δείχνει τὸν νεκρὸν καὶ τὸν στρίβει κατὰ κεῖ). Ὁ ἄν-
θρωπος πέθανε... Πέθανε ἔξι αἰτίας σου... ποιὸς θὰ ταῖται
τὰ παιδιά του ότε ἄτιμε;... Ἐσύ;... ἔ... ἔσύ... Σκύψε κερατᾶ...
Γονάτισε... (Σὸν τραβάει νὰ γονατίσει ἐνῷ οἱ ἄλλοι παρα-
στέκονται ἀπὸ πάγω, μὴ τολμῶντας νὰ ἐπέμβουν μὰ ώστόσο
ἔτοιμοι στὴν ἀνάγκη ν' ἀρπάξουν τὸν Ἀντρέα).

Μανδρομάτης. — Ρὲ παιδιά... ἀφῆστε με... νὰ... νὰ σκε-
φτοῦμε κάτι...

Ἀντρέας. — Γονάτισε παλιάνθρωπε... Ἀστ' αὐτὰ καὶ
γονάτισε...

Παντελῆς. — Μοῦ σκότωσες τὸν πατέρα μου παλιοε-
βραϊο, μοῦ σκότωσες τὸν πατέρα μου καὶ θὰ σκεφτεῖς... πα-
λιάνθρωπε... Τί θὰ σκεφτεῖς...

(Κάρει νὰ δομήσῃ κατὰ πάγω του, μὰ τὸν συγκρατοῦν.
Στὸ μεταξὺ δὲ Μανδρομάτης σπρωχνώμενος ἀπὸ τὸν Ἀντρέα
γονατίζει προστὰ στὸν νεκρὸν καὶ κυττάζει δεξιὰ κι' ἀριστερὰ
φοβισμένος).

Ἀντρέας. — (Ἐπιταχικά). Προσκύνησε τὸ λείφανο...

Μανδρομάτης. — (Κυττάζοντας πάλι φοβισμένα τοὺς ἄλ-
λους, σᾶν νὰ ζητοῦσε βοήθεια, μὰ βλέποντας πῶς καρένας
δὲν ἔλεγε τίποτε, μόρο παραπολούμονσαν σᾶν νὰ ἐπεδοκί-
μαζαν, φιλάει ἐλαφρὰ καὶ μὲ ἀηδίᾳ τὸ μέτωπο τοῦ πεθαμέ-
νου. Μετὰ κάρει νὰ σηκωθεῖ. Μὰ δὲ Ἀντρέας τὸν τραβάει
ἀπότομα καὶ τὸν σέργει μὲ τέτοια δύναμη πρὸς τὸ κέντρο
τῆς κάμαρας ποὺ λίγο ἔλειψε ν' ἀναποδογυρίσουν τὸ μεγάλο
τραπέζι).

Τειγγῆς. — Ἀντρέα... τὸ παράκανες... Ἀσε τὸν ἄνθρωπο
νὰ πάει στὴ δουλειά του νὰ κυττάξουμε καὶ τὸ λείφανο...

Ἀντρέας. — Νά τὸν ἀφίσω;...

Μανδρομάτης. — (Ἐτσι, ὅπως εἶναι πεσμένος χάμω, μὲ
φωνή πνιγμένη). Είναι Θεός ἀπὸ πάνω κι' ἀς κρίνει...

Ἀντρέας. — Ξέρει δὲ Θεός νὰ κρίνει ἔννοια σου... Δὲν
θὰ μείνεις παραπονεμένος...

(‘Ο Τριγγῆς κι’ δ Γιαννακὸς στὸ μεταξὺ σκύβονν καὶ σηκώνοντν τὸν Μανδομμάτη. ‘Ο Ἀντρέας βγάζει τὸ πιστόλι. Αὗτοὶ τρομαγμένοι δπισθόχωροῦν).

Ἀντρέας. — Πίσω δλοι γιατὶ σᾶς ἔφαγα τὸ μάτι...ψωμοφαγάδες δλοι σας...

(Ταντοχρόως δ Περικλῆς τρέχει καὶ στέκεται πλάϊ στὸν Ἀντρέα).

Περικλῆς. — Πίσω φέ... Νὰ βεῃ δ φτωχὸς τὸ δίκηο του κι’ ἄς μᾶς χρεμάσονν...

(‘Ο Ἀντρέας πάει νὰ πυροβολήσει μὰ δ γέρω Φιντικλῆς ἀψηφῶντας τρέχει καὶ μπαίνει μπροστά του. Οἱ ἄλλοι ξεθαρρεμένοι πλησιάζονται).

Φιντικλῆς. — Παιδί μου...

Ἀντρέας. — Πίσω πατέρα σου λέω...

Περικλῆς. — Πίσω φέ... (Κι’ ἀρπάζοντάς τον τὸν τραβάει παράμερα. Τὴν ἴδια ἀκριβῶς στιγμὴ κι’ ἐνῷ δ Ἀντρέας πάει πάλι νὰ πυροβολήσει κατὰ τοῦ Μανδομμάτη ποὺ εἶναι μισοπεθαυμένος, δ Γιαννακὸς τρέχει ἀμέσως καὶ τοῦ ἀρπάζει τὸ χέρι).

Γιαννακός. — Ἀντρέα... Μὴν εἶσαι ἀνόητος... Σκέψου τί κάνεις.. ‘Ο Μάστρο-Νικόλας πῆγε νὰ φέρει τὴν ἀστυνομία...

(Τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ ἀρπάζει δ Γιαννακὸς τὸν Ἀντρέα, τρέχουντε δ Γιάλλονδος καὶ δ Τριγγῆς κι’ ἀρπάζοντν ἀπὸ κάτω τὸ Μανδομμάτη καὶ σέργοντάς τον σᾶν πτῶμα ἀπ’ τὶς μασχάλες τὸν τραβοῦν κατὰ ἔξω. Βλέποντάς το αὐτὸ δ Ἀντρέας πάει νὰ χυμήξει ἀπάνω τους, μὰ δ Γιαννακὸς κι’ δ Φιντικλῆς τὸν κρατοῦν σφιχτὰ κι’ αὐτὸς σφαδάζει φωνάζοντας: ‘Αφίστε με... ἀφίστε με τὸν ἄτιμο... ‘Αφίστε με νὰ τοῦ πιῶ τὸ αἷμα... ‘Ο Φιντικλῆς πάλι κι’ δ Γιαννακὸς προσπαθοῦν νὰ τὸν ἡσυχάσουν λέγοντάς του: «‘Ησύχασε παιδί μου... Θὰ βρεῖς τὸν μπελᾶ σου... ‘Ας τον νὰ πᾶ στὸ διάβολο». Σ’ αὐτὸ τὸ μεταξὺ δ Περικλῆς στὴν ἀρχὴ προσπαθεῖ νὰ γλυτώσει τὸν Ἀντρέα ἀπ’ τὰ χέρια τοῦ Γιαννακοῦ καὶ τοῦ Φιντικλῆ, φωνάζοντας: «‘Αρηστε τον φέ παλιάνθρωποι». Ξαφνικὰ δμως, χωρὶς νὰ ἐπιμενῃ στὴν προσπάθειά του αὐτή, τρέχει ἔξω, δπον σιὸ μεταξὺ κατώρθωσαν νὰ τραβήξουν τὸν Μανδομμάτη δ Γιάλλονδος κι’ δ Τριγγῆς. ‘Ο Παρτελῆς παρακαλευθεὶ ὅλ’ αὐτὰ ξαφνιασμένος καὶ μὲ τὸ χέρια ἐρωμένα, ἀφίνοιτας πρὸς στιγμὴ τὸ κλῆμα καὶ τὸ νεκρὸ τοῦ πατέρα του. ‘Εξαφνα ἀκούονται δυὸ πιστολιές. ‘Ο Φιντικλῆς κι’ δ Γιαννακὸς δευθύνονται τρομαγμένοι κι’ ἀφίενται τὸν Ἀντρέα. Κι’ αὐτὸς μένει κατάπληκτος. ‘Ο Γιαν-

νακὸς κάρει νὰ τρέξει κατὰ τὴν πόρτα ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Φωτικλῆ, μὰ στὸ μεταξὺ ἐμφανίζεται στὴν πόρτα ὁ Περικλῆς μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι. Πίσω του, μὲ ὑφος τρομαγμένο, φαίνονται ὁ Γιάλλονδος καὶ ὁ Τριγγῆς. Σταματᾶ στὸ κατῶφλι).

Περικλῆς. — Ὁ φτωχὸς βρῆκε τὸ δίκηο του... Ἀντρέα... γειά σου... ἔρχεται ἡ ἀστυνομία.

(¹Αγκαλιάζεται μὲ τὸν Ἀντρέα ἐνῷ πέφτει ἡ αὐλαία).

(ΤΕΛΟΣ)

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ “ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΗΣ” ΤΟΥ Ε. Π. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΥ

“Ο ἀγαπητὸς φίλος καὶ πολύτιμος συνεργάτης μας κ. Τέλλος ¹Αγρας θὰ μᾶς ἐπιτρέψει νὰ τοῦ ἀπαντήσουμε σὲ μερικὲς κριτικὲς παρατηρήσεις του πάνω στὸ «Περὶ Τέχνης» τοῦ Παπανούτσου πὸν δημοσιεύτηκαν στὸ τεῦχος τῆς 15 Ιουλίου τῆς «Νέας Ἐστίας». Η «Ἀλεξανδρινὴ Τέχνη» ἐνδιαφέρομθηκε καὶ ἐνδιαφέρεται θερμὰ γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Παπανούτσου. Πολλές, πλεῖστες σελίδες τῶν βιβλίων του δημοσίεψει καὶ θὰ δημοσίεψει πολὺν ἀκόμα τυπωθοῦν σὲ βιβλίο καὶ δοθοῦν στὴ δημοσιότητα. Καὶ σὲ πολλὲς περιστάσεις τόνισε τὴ σημασία τῶν φιλοσοφικῶν του στοχασμῶν, ἰδιαίτερα στὴν ἐκτίμηση τῶν ἔργων Τέχνης, στὴν Κριτικὴν. Δὲν τῆς ἐπιτρέπεται λοιπὸν νῦν ἀφῆσει ἀσχολίαστες τὶς κρίσεις ἐνὸς λογίου τῆς περιωπῆς τοῦ κ. Τέλλου ¹Αγρα πάνω στὸ ἔργο αὐτό, τὴ στιγμὴ μάλιστα ποὺ νομίζει ὅτι μὲ αὐτές ὅχι μόνο ἀδικεῖται ἡ σημασία, ἀλλὰ πρὸ πάντων παρανοεῖται τὸ πραγματικὸ περιεχόμενο καὶ ἡ ἀληθινὴ φορὰ τῶν προσπαθειῶν ἐνὸς ἀνθρώπου ποὺ πρῶτος καὶ μόνος μέσα στὴν Ἑλλάδα ἀγωνίζεται σήμερα νὰ δώσει ἔνα προσωπικὸ ἐντελῶς καὶ νέο σύστημα φιλοσοφικῆς ἐναιένισης τῶν αἰσθητικῶν, ἥθικῶν καὶ γνωσιολογικῶν προβλημάτων—ἔνα σύστημα φιλοσοφικό.

Ο κ. Τέλλος ¹Αγρας γράφει: «Ο χαρακτήρας τοῦ ἔργου τοῦ κ. Παπανούτσου, καὶ ἡ μεγαλύτερὴ του συγχρόνως ἀρετὴ, είναι τοῦτος: παρουσίαση τῶν ξένων θεωριῶν καὶ τῶν Ἀρχῶν γιὰ τὴν Τέχνη... ἔνας περίπατος μέσα ἀπὸ τὶς αὐθεντικὲς αἰσθητικὲς πηγές». Λοιπὸν ὅχι ἔδω είναι ἡ